

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637038

Discursus VI. De modo ac via animi salutem cerrò consequendi. Tutam
obtinendæ salutis animæ viam esse, petere illam Orando, & quærere illam
simul operando: petere autem, & quærere illam non solùm hæc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51633)

DISCURSUS VI.

De modo Salutem Animæ certò consequendi.

Scrologorum nonne-
mo, vaticinandi arte
clarus, in ipso Urbis
Athenarum foro cum
occultum sibi cum si-
deribus commercium
jactitaret, non malus, nec falsus sibi ip-
si augur erat: curiosâ enim undique
multitudine cinctus ab his plausus &
gratulationes, ab illis munera, mercede-
m ab alijs editorum oraculorum
referrebat. Cum nonnemo, ut fidem
hominis elevarer, passerulum manu
complexus ad eum accedit propius, &
divina inquit, vivusne sis an mortuus,
quem manu stringo, passerulus: ver-
fute interim cogitans, si vivum dixe-
rit, suffocabo; si mortuum, diductâ
manu a volare sinam, & sic quidquid
vires sic dixerit, mendacij coarguâ. Sed
ars hæc arte majori elusa est. Astro-
logus enim subodoratus fraudem, ni-
hilq; moratus, talis, respondit, est pas-
ser, qualem vis, vivus si vivum, mor-
tuum si mortuum. Quo dicto plau-
sus retulit geminatos, dum tam bellè
illudit illudori. Liceat mihi, AA.
Amantissimi, per vos hæc, quæcun-
que tandem est, narratione uti ad edo-
cendos vos veritatem Fidei, siquæ alia
est moment ac ponderis haud sanè le-
vis. Vos, postquam me generatim
de parvo Electorum numero differen-

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. I.

tem audistis, quæretis ex me, quid
tandem de vobis speciatim sigillatim-
que intus mecum ipse sentiam? vi-
vâne in Dei oculis Animam vestram,
an mortuam judicem. Electam, an Re-
probam? Non ita demens sum, ut id
mihi tribuam, quod quæstioni huic,
momenti tam gravis certum indubi-
tatimque reddere responsum sciam:
nihilominus, ne omnino nihil ha-
bere videar, quod reponam; dicam:
Talem esse Animam vestram,
qualem vultis; in vivarum numero,
si vivam; in mortuarum censu, si
mortuam cupitis. *Anima vestra
in manibus vestris.* Nihil est, quod
dubitem, quin omnes vivam optetis;
eâ causâ vos hodie artem docebo, quâ
ejus Salutem certò procuretis. Agi-
tur de re tantâ hac Dissertatione,
Salute nimirum Animæ, ut quisquis
hîc agit oscitanter, eum animâ carere
pronuntiare non verear.

I.

II. Sed quis tandem ego sum, qui
dux velim esse in itinere tam pericu-
loso? Prophetam ergo Regium ad
rem tantam deligo, qui cælesti luce
intimè collustratus sine aberrandi
periculo nos ducat. Sanctissimus hîc
Vates, cum desiderio arderet Inveni-
endi sedem stabilem ac perpetuam,
omni felicitate cumulata, in DEI

K

Do-

Eccle.
29. 24

1. 2. 9.
40. 6. 2.

Domo, Cælo inquam, Psalmo sexto ac vicesimo rationem nobis indicat, quod desiderabat, consequendi certissimam, verbis illis paucissimis: *Unam petij à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in Domo Domini omnibus diebus vite meæ.* Primum igitur, quod exemplo nos ille suo docet, est, ad Animam servandam, necessarium esse, quam creberrimè Salutem illius DEO commendare, & hanc ab eo flagitare: *Unam petij.* Quod perinde erat, ac dicere: non hoc duntaxat momento gratiam istam peto; nec illam tum demum petam, cum jam accincta ad iter æternitatis stabit anima: jam diu est, quòd hæc usitata mea est exercitatio: *Unam petij.*

III. Nòsse igitur oportet, Inter præcipua, quæ in Christi disciplinâ disci debeant, dogmata esse, necessitatem Orationis. Hanc Sacræ Litteræ non obscurè proponit. *Non interdianis orare semper.* Ecclesiastici verba sunt. Paulus verò Apostolus sic discipulos suos instituit: *Sine intermissione orate:* ne interrumpendum quidem tam sanctum studium asserens. Alibi autem idem sic loquitur: *Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes &c.* quasi diceret: non rogo vos tantum, sed adjuro, ut præ rebus & negotiis planè omnibus vobis cordi sit salutem vestram summa contentione Deo commendare. Sed clariùs omnibus Servator ipse Christus necessitatem hanc inculcat: *Oportet semper orare, & non deficere.* Vocula hæc oportet, si Sanctus Joannes Chryostomus rectè sensit, necessitatem infert

omnimodam; *inducit necessitatem,* sic, ut quisquis nunquam preces ad Deum funderet, suæque illi Salutis negotium commendaret, modus illi non superesset Salutem consequendi. Hac causâ Doctores Theologi agnoscunt orationem necessariam non illâ solùm necessitate, quam præcepti appellant, sed illâ quam vocant *Medij:* quo ipso affirmant, non peccatum tantum eum, qui omitteret omne orandi studium, violato, quod orare juber, præcepto; sed ne perventurum quidè ullâ ratione ad paratæ sibi felicitatis finem, destitutum medio ad illam obtinendam lege non dispensabili requisito. Quæ sterili solo sunt Provinciæ, disciscere aliter non possunt, quam commercio cum Regionibus fertilibus. Tellus hæc nostra aliter suæ inopiæ & indigentia succurrere non potest, quam si commercio cum Cælo jungatur; quod fit frequenti & non interrupto petendi auxilij studio ac conatu.

IV. Ad dogma tam non contemnendum momenti meliùs pernoscendum duo ad rem ista præscienda sunt. Primum est, quòd ad recuperandam gratiam peccato amissam, eamque conservandam, opus sit auxilio Dei singulari: *sine me nihil potestis facere,* ut Servator ait: non ait autem; *patum sine me,* sed, *nihil potestis facere.* *Sive parvum, sive multum,* repetit Sanctus Augustinus, *sine illo fieri non potest, sine quo nihil fieri potest.* Et ea propter, si Divinæ Gratiæ auxilium necessarium planè est ad perficiendum opus, quodcumque minimum, quod ad salutem æternam quoquo modo conducatur;

cat, multò magis necessarium illud erit ad opus omnium maximum atque gravissimum, quod est Perseverantia finalis, & victoria de postremis tentationibus obtenta, quæ decumanorum instar fluctuum majori impetu momentis illis ultimis nos solent adortiri.

V. Secundo loco prænotandum est, quòd hoc gratiæ divinæ auxiliium tam necessarium ordinariâ & communi DEI lege, nobis non datur, nisi precibus ad eum fuis petatur. Prima gratia, ut Sanctus Augustinus docet, etiam non petenti confertur; at non secunda; hanc oblato libello supplicii oportet impetrare. Hinc ut Olivæ sulcis fodendis aquam ad plantas suas derivat, sic Anima orando canalem præparat Divinæ miserationi, per quem in eam dimanet, nec suo se fonte contineat. Atque hoc ut primo à Deo constitutum est, ita servatur ad amissum; ut ne illa quidem bona largiri Deus velit, quæ ceteroquin nulli non promisit, aliâ, quàm Orationis viâ. Unde, S. Thomæ Sententiâ, Oratio princeps est Providentiæ Divinæ instrumentum ac medium, quæ vult, ut S. Gregorius observavit, ut ipsi supplices, mereamur accipere in tempore, quod ab omni retro æternitate decrevit in nos conferre: *Quatenus postulando mereamur accipere, quæ Deus ante secula disposuit dare.* Atq; hæc divinæ Providentiæ lex omnino est sapientissima. Fuit enim convenientissima, si ipsum attendamus DEUM, ut ipsum tam demissè instantèrque rogando, palatim

faceremus, nos eum agnoscere, qui est, omnis omnino boni fontem. Conveniens deinde fuit lex, si nos ipsos spectemus: multarum enim orando virtutum actiones exercemus, fidei, fiduciæ, religionis; atque ita ditescimus, dum inopes nos & omnium egenos profiteamur; conveniens denique fuit, si ipsa etiam, quæ à DEO petuntur, dona consideremus; hæc enim istâ ratione magni nos facere demonstramus, & pretium earum nostris desideris commendamus, non aliter, quàm earum mercium pretium augetur, quæ ab emptoribus avidè expetuntur.

VI. Sicut autem Deus Orationem voluit esse summè necessariam, ita vim illi tribuit potentissimam: non eam solùm, quam naturâ suâ preces supplices habent; sed majorem multò, dum fidem suam disertis verbis obligavit, & auditorum se nos, si ritè oraremus, sanctè pollicitus est. Unde jam liberum illi & arbitrium portò non est, audire, aut non audire; suâ ipse promissione devinctus est: *Pro-*

*Serm. 31
de Verb.
Dom.*

mittendo Debitorem se Deus fecit; ut loquitur S. Augustinus. Magnus ille Monarcha, cum omnium Dominus sit, Debitorem se fidelium suorum votis ac precibus constituit.

VII. Accedamus nunc ad rem nostram, & complectamur paucis, quod pluribus quidem, sed non ultra, quàm res postulet, dictum est. Si Oratio necessaria est ad salutem, & si tantarum illa ad eam impetrandam est virium, consequens hinc manifestè est, non aliam certiore consequendæ sa-

luris viam ac rationem esse, quam illam nunquam non petere. *Unam petiti à Domino, dixi nunquam non, cum idem Servator dicat. Oportet semper orare.* Etsi enim necesse non est, flexis semper poplitibus negotium animæ nostræ Deo commendare; necessarium tamen est, ut sui commendatio, quæ est ipsa Orationis intima proprietates, præcipua sit animæ exercitatio, quæ eam & suo tempore minime prætermittat, & extra stata tempora tantum illi det, quantum potest: ne quis sibi persuadeat, ad beatitudinem æternam consequendam satis esse, si quis per intervalla globulos precatorios rapim adnumeret, vix ipse satis sciens quid agat. Orationes ejusmodi S. Hilarius *Orationes despicabiles* dixit; cum despiciantur ab illis ipsis habeantur, qui Deo illas tam lucidè & nullâ curâ offerunt. Pluribus omnino opus est ad salutis nostræ ingens illud negotium conficiendum. Si Aquila nunc hoc, nunc illo tantum per intervalla die ovibus suis incubaret, pullos suos nunquam excluderet: refrigererent illa, & modicum illud vitæ, quod maternus calor dare jam occæperat, denuò intermoreretur. Non alia illorum fors erit, qui in salutis consequendæ gratiâ à DEO petendâ negligentes sunt. Illa gratiæ auxilia, quæ jam obtinuerant, eâ proportionem languescent, quâ eorum orandi studium languescet ac deficiet.

VIII. Non desunt, qui satis sibi in salutis negotio diligentes videntur, si aliorum illud precibus studiosè commendat: nec ego hanc sedulitatem vitupero, dum modo sanctum hoc precum alie-

narum desiderium vestrasmet preces comites habeat. In his plus situm est: Deus enim, si S. Thomæ asserenti credimus, nunquam certâ pollicitatione addixit, auditurum se cunctos, qui preces pro alijs fuderint: promisit tamen sine ambagibus, auditurum se cunctos, qui pro se ipsis oraverint. *Vocem meam ad Dominum clamavi*; agebat S. Rex David. *Mea, inquit, voce, ut multorum reprehenderet negligentiam, qui alienam tantum voce causas suas agunt, Semper plus emolumentum & sperant & consequuntur, qui ipsi ad Principem admittuntur, ut pro se loquantur, quam qui aliorum tantum linguâ pro se perorant. En igitur, quid hodie vos vobiscum statuere oporteat, si vitæ æternæ vos tenet desiderium: certum quotidie constituendum est tempus, hora certa, quâ à Deo salutem petatis vestram, eamque, quam calidissimis illi precibus ac suspiriis commendatis, quæ respondeant periculo maximo, cui obnoxii sumus, sine oratione periculi: Sancti illius Regis Josaphati exemplo, de quo Sacrae litteræ, quod timore perterritus totum se contulit ad rogandum Dominum. Quo etiam cum illam tantisper interrompetis, non aliam causam ab illâ desistendum vobis, quam ut alacritate tantò majore & viribus illam restauretis, ut illæ solent hirundines, quæ cum uno volatu trajicere mare totum non possunt, identidem alarum alteram undis acclinant, ut quiescant; non quiescunt tamen, nisi ut volent.*

II.

IX. Non dixerim tamen, satis esse re-

recurrere orando ad Deum, & opem ab eo postulare: opus est iis, quas interrim ipse concessit, viribus agere quantum valemus: illorum Gubernatorum more, qui satis non habent auxilia obsessis quibus præstant, Urbibus aut arcibus postulasse; sed nõrunt, suarum esse partium, nihil interim eorum omittere, quæ præstare possint cum modico illo, quod ad manum habent, militari præsidio, in muris propugnandis, in munimentis reficiendis, in receptibus construendis, in hoste procul à mœnibus crebrarum eruptionum operâ arcendo. Antiqui Hæretici Massiliani errorem istum imberant, solâ oratione totum negotium confici, quin ullum aliud adhibeatur præsidium: sed procul ab eiusmodi delirio Sanctissimus Rex David absuit: eaque causâ, cum dixisset, se ad stabilem in DEI Domo sedem habitationemque impetrandam à tanto jam tempore preces congeminasse, *Quam petii à Domino*, addidit, se eandem etiam operibus semper procurasse: *hanc requiram; petii oratione, requiram opere*; ut Interpretes eum in locum commentantur. Sed hac quoque in re multum mihi negotii cum nonnullis erit, qui eâ in opinione esse videntur, Regnum Cælorum hæreditate, non labore proprio & factis fortibus obvenire. Nectamen ita se res habet: *Fructum ad inventionum suarum comedent*: Ita Justorum quemlibet Vates Italas alloquitur. Et verò adverte, quàm insigni titulo labores hos Propheta condecorat appellando eos *Inventiones*: ut inde colligamus,

quod negotium Salutis ingenio peragi debeat, cogitando inquam, perpendendo, animum ad rem præsentem applicando, non solâ assuetudine usque finendo se agi, Barbarorum illorum stolidorum exemplo, qui illud die totâ Numen adorabant, quod domo prodeuntibus primum se obtulerat. Absit AA. Dilectissimi, absit, ut pueris ad salutem consequendam sufficere nudum hominis Christiani nomen. Id enim perinde foret, ac si Naucerus sibi persuaderet, nihil discriminis suæ navi imminere, propterea, quod *Victoria* nomine sit insignita. Prò! quàm multæ naves, gloriose inclitæ nominibus, actæ sunt in Iyctes, hæserunt in sabulo, aut pyratis in prædam cesserunt! Necessè est, nihil eorum omitti, quæ præstari possunt; tabulis nauticis vigili oculo observandis incumbere; clavum arte moderari; vela, malum, armamenta cetera loco ac tempori adhibere; certare magnis animis cum ventis, qui oppugnare ausi fuerint, si ad portû aspiratis; in quo nomen inclitû ornat quidem navim, promeritis tamen divitem non facit. *Magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Opera, & rectè facta, nominis Christiani corona sunt, nisi malimus hoc ipsum nomen oneri nobis potius, quàm ornamento esse & adjumento.

X. Digna enim vero lacrymis res est, videre quàm parùm aliqui faciant, ut beatitate æternâ potiuntur. Omnis oratio ipsis nauseam, omnis devotio, & Religiosa Deum ac superos colendi ratio fastidium parit: & illi ipsi,

Pf 36

2. Par.
Lp. 203.Hugo in
Pf 26.

ll. 3. 10.

i. Pet. 1.
10.

qui lucris suis caducis dies noctesque impendunt, semper alacres, semper indefessi, si antequam cubitum concedant, Deiparæ coronam de genibus texere jubeantur, virium habent nihil: si insuper mane facienti ad aram Sacerdoti adesse jusseris, animo languentur. Si quem Medicus observent fessum exhaustumque, etsi Laboris antea nihil exantlavit, id magni mali ipsis prognosticon est. *Gravitas totius corporis, manuum, atque pedum, pestifera.* Ego igitur quid augurer de tam multis, qui æternum felices esse volunt, quin ullo cruciatu affligi velint, ullam subire molestiam; qui que dura quæque, quodvis opus pœnale avertentur, cum dicto: non vires, non vitam ad talia sibi suppetere? Illud solum pronuntiabo, quos nunc Sanctos veneramus, non ita se gessisse. Hi non solum non existimant, ad salutem obtinendam quemlibet laborem, quemlibet conatum sufficere; sed è diverso affirmant semper, negotium hoc esse, quod totum hominem postulet: his autem, AA. Amantissimi, habenda est fides, non lis, quæ malus Dæmon suggerit, ut in ruinam impellat. Qui vado flumen transit, scit quantum eo alveo aquarum sit: qui verò ne extremo quidem pedis calce undas attingit, id profecto nescit, Sancti isti non aliud volebant animo, non aliis desideriis æstuabant, non aliud precibus suis anhelabant ardentius, quam Animæ salutem in tuto reponere, perinde ac si semper aliquem insulstantem sibi audirent monitum illud formidabile: *Vigilate*

Hippoc.
lib. 3.
Chocæ.
c. 1.

omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia, quæ futura sunt, *Estare ante Filium hominis.* Vobis è diverso nihil minus curæ cordique est, quam Anima; omnia alia negotia agitis diligentius: sic ut ad illam stultorum Philosophorum Sectam pertinere videamini, qui animam corpoream esse affirmabant. Quin ne tantum quidem sapere videmini; cum minorem illius, quam vestri Corporis habeatis rationem, cui fovendo, servando, defendendo tanto plus studii impenditis. Et vos magis miramini mendacibus illis spebus, quas in nigro ignorantia vestra fundo vobis depingit vestra pigritia & inertia, quam Sapientium effatis, doctrinam Sanctorum, & ipsius Christi Servatoris Oraculis? Avertat bonus Deus, Dilectissimi, sic vos per Animam vestram obtestor, non sic agite; non sic pergite, sed sapientem Davidem ducem assectamini, & in tuto collocare negotium, quo de rei summa agitur, *Unam peti à Domino, hanc requiram.* Animæ salutem precibus peti semper ac constanter: nec aliter eam operibus requiram.

XI. Vox illa *Requiram* arcanorum sensuum ferax est. Advertite Sacrum Vatem non dicere, *queram* sed *requiram*, id est, iterum iterumque *queram*, ut & multitudinem rectè factorum ad salutem necessariorum indicaret, & perseverantiam. An in eâ vos estis opinione, ut existimetis, unâ aliquâ per hebdomadam à cibis abstinentiâ, quâ palatum aliquando fraudetis; modicâ, quam inopi largiamini,

Al-

Luc. 21.
36.
Plut. 1.
4. *de plac.*
Philo.
soph.

Atque, Cælum vobis certè pandi, etsi hæc agatis lethali peccato obnoxij? O vos delusos, si ita cogitatis! Ante omnia opus est, recuperare gratiam, si cupitis, ut operibus vestris æternæ vitæ merces debeat: cum debeat nemini, nisi Dei filio, qualem quidem sola Gratia constituit. DEO solenne est, donantem primò, deinde donum respicere: *Respexit Dominus ad Abel, & admunera eius*: non autem eorum more, qui suapræ omnibus spectant commoda; ad munera primò, deinde ad mittentem obtutum vertere.

XII. Nec satis est hæc opera bonâ à radice progigni; multa etiam esse debent. Ad navim adverso alveo deducendam, remus unus non sufficit; multis eam ad rem opus est. Et vos speretis totum impetum pravatum cupiditatum, vitiorum inolorum, propensionum usu firmatarum, tentationum maximè molestarum, uno aliquo contrario opere, posse vincere ac superare?

XIII. Istud denique *requirere* & non tantùm *quærere* salutem (*hanc requiram*) invictam in bono constantiam indicat. Quid expectatis ab arbore, quæ ejusdem anni spatio nunc huc, nunc illuc transplantata est? frugum sanè parum. Et tamen his non dissimiles sunt, qui identidem inchodant, & mox à ceptis desistunt; & vix peccato doloris ac pœnitentiæ ope expiato dolorem ipsum suum dolere videntur, & deterius, quàm unquam ante hac peccatis se obstringunt. Equidem nescio de his quid pronuntiem, Dubium interim non est, Spiritum

Sanctum sinistra de his prælagire, dum ait, inconstantiam istos suâ victimas destinari Divinæ Justitiæ gladio. *Qui transgreditur à justitia ad peccatum, Deus paravit illum ad romphaam.* *Eccles. 6.* 27.
Quærenda igitur & requirenda est nostra salus bonorum operum sæcundâ perleverantiâ, si assequi tandem illam volumus. *Unam petij à Domino, hanc requiram.*

III.

XIV. Tandem non satis est Cælum à DEO petere orando, quærere & requirere Sanctorum ac piorum operum studio; necesse præterea est, illud quærere & requirere unice. *Unam petij à Domino, hanc requiram*, perinde ac si diceret, *de hac unare sollicitus sum*, ut Bellarminus explicat, *ut inhabitem in Domo Domini*. Hinc illos rideo, aut, ut dicam rectius, valde illis indignor, qui ogganiunt, tot se alijs negotiis & occupationibus distineri, ut tempus non suppetat, DEO aliquid, & animæ dandi. Itane tot negotijs, tot occupationibus? Si, quod res est, dicere volumus, non est nisi negotium unicum; quod est, res Animæ in tuto collocare. *Porro unum est necessarium*. Hoc solum negotium momenti alicujus est; hoc solo non de nihilo agitur: alia omnia aranearû telæ sunt, hoc vanæ magis, quò textæ artificiosius, quæcunque tandem illa sint: ut sunt, Exercitus ducere, arces & monumenta propugnare, Provincias regere, Populos subjugum mittere: nihil sunt omnia. Unius illius negotij causâ à Deo conditi sumus, unius illius causâ conditi servamur. Unde quisquis id non

non agit, ut hoc unico ac summo negotio rectè defungatur, huic frustra lucent sidera, frustra moventur astra, frustra mutuis se pugnis atterunt & ruentur elementa, & quod ad ipsum spectat, cuncta in nihilum redire debent DEI opera, tanquam jam suum ad finem inutilia.

XV. Sed ne progredi quidem in hac Dissertatione per vos mihi licet, tam me in animo vestro ut nullius prudentiæ hominem dampnatis. Quid, dicitis, prudentiæ habet, velle, ut nihil agatur in Mundo, quàm negotium unicum, ut nullius rei, præterquam animæ cura habeatur? Si ita est, necesse erit cunctos excedere officinis, agros incultos destituere, familiæ gubernandæ porro non intendere, & omnium aliorum operum ac laborum loco, deserta ac solitudines petere, Non hoc ego inculco: hoc petere, hoc querere, ac requirere salutem Animæ, & unicè requirere, duo dicit. Primò, dicit, querere ac requirere illam ante alia omnia; quæ est dignatio & honor, qui debetur rebus, quæ suo in genere sunt unicæ. Avicenna scribit, Apes nihil antè suo in alveari extruere, quàm receptaculum, quo Rex earum habere sedem debeat. Has imitari vos convenit. Semper exordium à DEO & ejus cultu ducite. Mædum è strato vos prociptis, diem ab ejus ope implorandâ auspicemini. Si mutuis cum aliquo pactis obstutogere vos cogitatis, investigate diligenter, ullâne illa DEI Lege sint vetita; si negotio alicui admoveris manus, ad illud feliciter gerendum DEI ante

omnia opem exposcite. Matres, quæ uterum ferunt, ubi primùm prole à DEO se donatas advertunt, hanc illi offerant consecrèntque; ubi autem eam pepererint, illam CHRISTO Servatori dedicent, seriò professæ, quòd omnem ad illam divino obsequio educandam, industriam adhibere velint. Hoc est, Deum & Animam rebus aliis omnibus antehabere; & hoc erit non unicam tantùm, sed & unicè propriam salutem querere. Erit, qui porro obiciat; tantum temporis precibus dare; tam sollicitè ejus honori res singulas consecrare, eorum esse, qui deserto Mundo non habent, quod cogitent, præter Deum; non hominum, qui in Mundo millenas inter turbas & strepitus degunt. Sed salitur, qui hæc opponit: hæc enim ipsâ causâ, quia qui de Mundo sunt, tot inter turbas, quæ salutem exponunt discrimini, vitam degunt, majori illam curâ procurare deberent, quàm qui Divino cultui mancipati, id instituto & totâ vitæ ratione agunt. Militum proprium est, armis accinctos esse; nec tamen Ideò, qui miles non est, cum scire esse, qui vitæ ipsius insidientur, armis cingi renuit; sed potius undique obarma us incedit, magis etiam, quàm si miles esset.

XVI. Alterum, quod illo *querere* & *requirere* unicè significatur, est; querere & requirere salutem Animæ ut finem, omnia alia negotia, tanquam media, ad illam referendo: cum enim multa sunt, tanquam plures lineæ, ad idem omnes centrum ductæ, non aliter, quàm res una sola considerantur.

Arist.
lib.
Topica

tur; juxta illud vulgatum inter Sapientes axioma: *Ubi est unum propter aliud, ibi est tantum unum.* Belli Ducem illum observare, qui urbi alicui aut arcis obfidionem admovit: dormit is, cibum sumit, ambulat, meditat, cum aliis deliberat: nec tamen ille facit nisi rem & negotium unicum, quod est, urbem videre suam in dicionem redactam: dum enim aut somno, aut cibo vires restaurat, ideo restaurat, ut cæptis insistat: si ambulat, stationes obit; si meditat, aggressionem disponit; si aliis loquitur, hanc imperat: verbo, omnes ipsius actiones, dicta cogitataque omnia unum spectant de ceptâ urbe victoriam. *Ubi est unum propter aliud, ibi est tantum unum.* Vos quoque hanc ad normam pergere porro poteritis rem familiarem administrare, artes, quas didicistis, exercere, emere, vendere, permutare, dummodo omnia hæc ad Animam servandam referantur; sic ut non avaritia & habendi cupido ad opus, ad commercia, ad pacta conventa impellat; sed studium servandi vitam, quam à Deo accepistis, & lucrandi panem in sudore vultus vestri; quoniam ita visum est Deo, ut vitam potius pauperem, & multis indigentem, quam rerum omnium copiâ circumfluentem viveretis. Non dissimili ratione si amatis liberos vestros, si ad vitam tuendam necessaria iis procuratis, non naturali & sensili amore qualem etiam aviculis natura ingeneravit, ad id vos agi decet: alàs eo vos in conatu & studio vincit hirundo aliqua, quæ majori semper sollicitudine & diligentia pul-

R. P. Segneri Christ. Inscr. Tom. I.

los suos, quam vestram vos sobolem, educat & nutrit. Altius attollant oculos oportet Christiani in familiæ curâ; id spectandum ipsis est, ut obtemperent Deo, & ad ejus leges vitam componant in conditione vitæ, in qua ab eo collocati sunt, & ad illam naviculam in veræ beatitudinis portum deducendam, cujus ipse Navarchos eos esse jussit.

XVII. En rationem, quæ tenenda est in animæ salute, tot inter negotia & occupationes, quas inter mortalia hæc vita ducitur, unicè procuranda. Hanc qui tenuerit, certum eum reddo, certitudine quantâ hoc in genere obtineri potest, eum tandem æternum Beatum fore. *Hæc est via, ambulate in eâ:* 1f. 30. & quò tenditis, securi provenietis: 20, identidem divinam implorate opem, pias sanctasque actiones exercete, & cuncta inter negotia primum & præcipuum locum habeat negotium animæ: sic illam indubiè servabit.

IV.

XVIII. At si fateri lubet, quod res est, AA. Dilectissimi, an ad hanc diem ita vixistis?prehendite normam, quam per me David Sanctissimus offert, & ad illam singulas vestras actiones, totam vivendi rationem sigillatim explorate. Et primò quidem, quam crebrò interdum fuis precibus Dei poposcistis opem? Metuo ne integræ nonnunquam lapsæ sint hebdomadæ, quin vel semel illius memoria mentem subiret, perinde ac si ipse nusquam esset. Quoties vel ad prava incitati (quod quidem tempus est, quo

L

quo

quo vel ipsa necessitas docere nos deberet, quod, & quid orandum sit) illius recordati non estis? & tamen subinde bellissimè vos purgasse videmini, si asseratis, vel imbecilles esse ac fragiles. *Æstate*, quia major est cordis refrigerandi necessitas, crebrius respiramus: non dispari ratione aut assiduam, aut frequentius repetitam oportet esse orationem, cum tentamur; hoc enim est illud tempus, quo animus pravi alicujus desiderii, aut appetitionis flammâ exardescens magis ejusmodi calor temperatione opus habet.

XIX. Transeundo deinde ab Oratione ad opera, expendite tantisper & edicite, quid tandem agitis, ut Animæ vestræ, cujus tantum est pretium, Salus in tuto sit? video vos à primo manserum in vesperum occupatissimos in procurandis iis bonis, quæ umbræ instar evanescent: æternæ autem beatitudinis consequendæ gratiâ nihil à vobis fieri conspicio. Parùm aberat ab extremis eorum aliquis, qui Francisco Primo Galliarum Regi ab arcanis epistolis fuerat; & lacrymis perfusus hæc ingeminabat: Miserum me, qui plus quàm centum chartæ volumina in exarandis mei Principis Epistolis consumpsi, & tamen ne folium quidem, quantumvis tenue, adhibui, ut in eo annotarem noxas, de quibus me nunc coram Sacerdote deberem accusare! Talibus omnino lacrymis multi deplorabunt sortem suam, si alii deinceps à se ipsis non evadant. Venient ad lineam ultimam, & post acta & cogitata diligenter omnia, ex quibus

in eos emolumentum redundat nihil, advertent, se de eo cogitasse nihil, ex quo tamen uno pendunt universa. *Sic ea, quæ tibi obveniunt, diligere. Et ipsum te diligere nescis.* Ah! Dilectissimi, excutite denique torporem, qui obrepit in gerendo negotio tanti momenti, statuite modum tot aliis vestris nil profuturis occupationibus, ut tempus superat ad habendam denique Animæ vestræ curam. Si tamen solo propinquiore non refecantur, arbor nunquam altius atrolit caput: sic neque vos unquam rectè capietis, quæ Fides vera docet, si non rescinditis tot impedimenta, tot nodos & vincula, quæ vos miseræ huic terræ nimium tenaciter alligant.

XX. Nec jam illud occinite: quibus impliciti estis, negotia ex genere suo prava non esse, & quantumcumque avidè ac sollicitè intendatis lucris, aliud tamen vos non cupere, quàm quod vestrum est. Sit ita, ut dicitis: non tamen hoc sufficit, si de Animâ servandâ securi esse vultis. Etiam qui vestris in venis meat sanguis, noxius naturâ suâ non est: & tamen, cum hic redundat, & morbi inde, & non semel etiam mors existit. Ipsa hæc tot ex curis vos extricandi diligentia faciet, ut tempus inveniat, crebrius divinum ad Epulum accumbendi, sacras ædes adeundi, sacros Oratores audiendi, Carechericas institutiones, plures alias exercitationes, more aliorum verè Christianorum, frequentandi: aliàs in vitâ vestrâ rebus omnibus & negotiis locus erit, præterquam Cælesti beatitati obtinendæ

nenda. Ridiculus quidam Pictor, quem ipsa sua stoliditas celebrem reddiderat, quas pingebat hominum imagines à pedibus ordiebatur; unde nunquam evenit, ut capiti in telâ locus non superesset. Nolim vobis hanc comparatione movere: ejusmodi tamen Pictoribus totæ Provinciæ plenæ videntur: plerique enim opus suum à pedibus inchoant: primæ manè cogitationes non sunt de gratiis Deo agendis; prima opera non sunt ad eum ut Patrem & Dominum agnoscendum; prima desideria non sunt de eo nullâ injuriâ offendendo; sed conferendi se ad labores consueros, ut equus ad aratrum: nec alterius deinceps tenoris omnis reliqua eorum vita est: unde ad telæ, in qua pingendum esset, extremum venit. quin locus capiti efformando superfit, cujus lineamenta primo loco oportebat ducere, tanquam rei ex qua partium reliquarum proportio erat desumenda. Intelligitis, quod dico, Dilectissimi, dummodo velit intelligere. Discite tantisper animam habere loco, quo meretur, primo inquam, qui cunctis ipsi titulis ac nominibus debetur. *Fili serva animam tuam, & da illi honorem secundum meritum suum.*

Ecc. 10.
31.

XXI. Neque verò in animum inducite, fieri hæc non posse, nisi in eremos recedatis, domibus, agris, officinis relictis. Non ita est. Ipsa rectè & ex virtute vivendi diligentia lumen vobis afferet, ut clariùs cognoscatis, quid fieri deceat: magisque Indies Divinæ probabuntur Pro-

videntiæ labores, quos pro gradûs vestri conditione exantlatis. Mel nulli gemmæ splendorem adimit, quæ in illud incidit; sed auget potius & intendit. Talis est & Dei Spiritus: nullam conditionis nostræ actionem turbat aut impedit, sed perficit potius: sic ut homini virtutis studioso melius cedant alia etiam negotia hoc ipso ex capite, quòd nullum aliud negotio animæ præponat. Quamquam quid denique damni in quemquam redundaret, si sinistra alia omnia negotia caderent? Salvâ Animâ, nullius rei jacturam fecisse dici possumus: hæc autem perditâ, quid reliqua proderunt universa? *Quid Matth. prodest homini, si Mundum universum I 6. 26. lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* Qui adamantem habet annulo æreo insertum, si annulo amisso adamantem inveniat, nihil se perdidisse existimabit: ac si amissâ gemmâ inveniat anulum, quam demum sortem suam fuisse existimabit? deplorabit jacturam lacrymis, solatium non admittentibus, haud secus ac si nihil reperisset.

XXII. Hoc igitur pondere anima ponderanda est, pondere inquam Sanctuarii. Hoc eam pondere Christus Servator libravit, etsi non sua, sed vestra esset. Vestra pro Animâ preces ille fudit assiduas, lacrymis perfusus est abundantissimis, magnam pretiosæ suæ vitæ partem precibus pro salute nostrâ ad Patrem fundendis impendit. *In diebus carnis suæ, supplicationes cum clamore valido, & lacrymis offerens.*

L 2

Hoc

Hoc est serid orare, precibus jungere supplicationes, clamorem, gemitus, lacrymas. Sic operibus etiam & factis, Oratione non contentus, quæsit salutem nostram. Poterat Servator Deus vel unicâ purissimi ac pretiosissimi sanguinis sui guttulâ abluere omnes labe mille Mundorum, & tamen ille balneum nobis plenum paravit. *Quod potuit guttâ, Mell. flul* verba sunt, *hoc voluit undâ.* Et quâ id causâ, nisi ut palâm faceret, quantâ bonorum sanctorumque operum multitudine nos Salutem nostram curare deceat? Tandem eandem ille salutem nostram quæsit unicè, cum has in terras delatus est: hanc ille omni à se prolato verbulo, hanc omni passu, actione quacunque, omnibus prodigiis, omnibus officiis, cruciatibus spectavit unicè: *Ego veni, ut*

vitam habeant, & abundantius habent. 10. 10. Ut & nos disceremus, non aliud æstimare, quàm quod Animæ salutem promoveret. Hanc igitur ad normam & ideam perficite ingens illud opus beatitatis æternæ, nec ambigite, quin deinceps illam sitis consecuturi: *Unam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in Domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.* Hoc est, ut Bellarminus interpretatur, *quandiu durabit vita Sanctorum cum Deo; vita, quæ utique expirabit nunquam.* His in terris non possumus dici habitare cum Deo, sed tantum ambulare ad inveniendum ipsum: *Obsecro ut dignè ambuletis vocatione, quâ vocati estis.* In Cælo cum ipso habitabimus, ubi per omnem deinceps æternitatem bene precabimur passibus nostris singulis, quos fecimus, ut eò pertingeremus.

DISCURSUS VII.

De Præcepto amandi Deum.

Agnus noster deus nunquam demonstravit appetitius se & Dominum supremum & Patrem nostrum longè amabilissimum esse, quàm cum præcepit ut ipsum diligere mus toto corde, totâ Anima, & omnibus viribus. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex totâ Animâ tuâ, & ex*

totâ fortitudine tuâ. Plus quàm unquam aliâ tum se Dominum ostendit, quando tributi loco Cor nostrum expetit: plus quàm unquam Patrem se ostendit, dum ex cunctis Animi nostri affectibus non alium probavit magis quàm Amorem. Hoc igitur præceptum velut basi nititur totâ Dei Magnitudine & Excellentiâ, totâque ejus Bonitate; unde mirum profectò non

Deut. 6.
5.